

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/publikacje/ksiazki-krakow/30716,Wokol-legendy-Ognia-Opór-przeciw-zniewoleniu-Polska-Małopolska-Podhale-19451956.html>
27.04.2024, 09:27

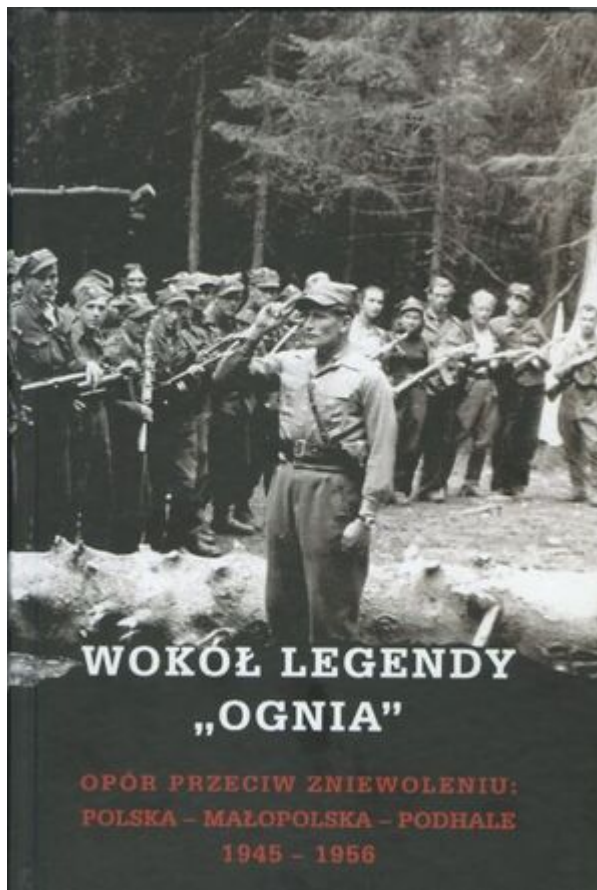
Wokół legendy „Ognia”. Opór przeciw zniewoleniu: Polska - Małopolska - Podhale 1945-1956

***Wokół legendy „Ognia”. Opór przeciw zniewoleniu: Polska - Małopolska - Podhale 1945-1956*, red. Robert Kowalski, nakładem Polskiego Towarzystwa Historycznego, Nowy Targ 2008, 531 s.**

Książka „Wokół legendy «Ognia». Opór przeciw zniewoleniu: Polska - Małopolska - Podhale 1945-1956” zawiera materiały z ogólnopolskiej konferencji naukowej zorganizowanej w Nowym Targu w dniach 9-11 marca 2007 r. przez Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Nowym Targu i Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie.

Poszczególne artykuły zamieszczone w publikacji poświęcone są dziejom polskiego podziemia niepodległościowego w I. 1944-1956 ze szczególnym uwzględnieniem Małopolski i Podhala, a więc obszaru działalności Zgrupowania Partyzanckiego „Błyskawica”, dowodzonego przez majora Józefa Kurasia „Ognia”. Wydarzenia na Podhalu zostały ukazane w szerszym kontekście zdarzeń mających miejsce na terenie całej Polski, przywołano także postacie innych legendarnych dowódców podziemia, walczących z władzą komunistyczną na Mazowszu, Podlasiu czy Lubelszczyźnie.

Do książki dołączona jest płyta DVD z

zapisem przebiegu konferencji oraz filmem z rekonstrukcją rozbicia Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Nowym Targu przez oddział „Ognia”, która odbyła się 11 marca 2007 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP

CZĘŚĆ I

Przeciw sowieckiemu najazdowi Polska 1944-1956

Piotr Kołakowski, NKWD na ziemiach polskich – mechanizm zbrodni
Maciej Korcuć, Przetrwaj aby walczyć. Niepodległościowe podziemie zbrojne 1945-1947
Bolesław Dereń, Wybory 1947 roku – klęska realistów

CZĘŚĆ II

Legendarni dowódcy partyzantki niepodległościowej

Tomasz Łabuszewski, „Młot” – legenda Podlasia
Sławomir Poleszak, Żołnierze wyklęci Mazowsza i Podlasia – major Jan Tabortowski
„Bruzda”, kapitan Zdzisław Broński „Uskok”
Ryszard Śmietanka-Kruszelnicki, Franciszek Jaskulski – Komendant „Zagończyk”
Ewa Kurek, „Zapora” i „Ogień” jako symbol chłopskiego oporu przeciwko komunistycznej władzy

CZĘŚĆ III

Małopolska wobec „czerwonej okupacji”

Tomasz Skrzyński, Ludowcy w Małopolsce 1945-1947
Dariusz Walusiak, Księża niezłomni: ks. Michał Rapacz, ks. Władysław Gurgacz
Piotr Sadowski, Partyzantka niepodległościowa na ziemi myślenickiej w relacjach mieszkańców regionu

CZĘŚĆ IV

Podhale niezłomne 1945-1956

Maciej Korcuć, Ludność Podhala wobec podziemia niepodległościowego 1945-1947
Julian Kwiek, „Ogień” wobec mniejszości narodowych
Robert Rubacha, Ostatnia walka „Ognia” – kto zdradził? Kulisy operacji UB
Dawid Golik, Oddział partyzancki „Wiarusy” – droga przez Ochotnicę...
Tomasz Gołdyn, Likwidacja oddziału „Wiarusy” w aktach UB
Mariusz Mazur, Ogień w świetle propagandy komunistycznej 1945-1955
Marek Kurzeja, Michał Maciaszek, Obozy oddziałów partyzanckich Józefa Kurasia „Orła”, „Ognia” w Gorcach

CZĘŚĆ V

Życie pośmiertne Majora „Ognia”

Adam Błaszczyk, „Król Podhala” – biała legenda antykomunistycznego „Janosika XX wieku”

Krzysztof Strauchmann, Powojenne losy „ogniowców”

Katarzyna Mlekodaj, Pamięć społeczna Józefa Kurasia „Ognia” na Podhalu

Grażyna Starzak, Gdzie są Jego prochy? – relacja z dziennikarskiego śledztwa

ZAPIS Z PRZEBIEGU KONFERENCJI I DYSKUSJI

Wystąpienia z otwarcia konferencji

Robert Kowalski, Janusz Kurtyka, Eugeniusz Zajączkowski, Krzysztof Faber, Anna Paluch,

Edward Siarka, Mariusz Jelonek

Obszerne fragmenty dyskusji

Część I: Eugeniusz Konstanty, Dariusz Walusiak, Eugeniusz Konstanty

Część II: Jan Marian Kacwin, Ludomir Molitoris, Maciej Korcuć, Ludomir Molitoris, Franciszek

Ludwik Oremus, Jerzy Widejko, Eugeniusz Konstanty, Ewa Kurek, NN Zakopane, Jan Budz

Część III: Krzysztof Wielgus, Jerzy Widejko, Franciszek Ludwik Oremus, Pan Mozdyniewicz,

Krzysztof Wielgus, Bolesław Dereń, Robert Rubacha, Henryk Maciej Hołuj

Wykaz skrótów

Indeks geograficzny

Indeks osobowy

Dystrybucja:

Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Nowym Targu

ul. św. Doroty 55

34-400 Nowy Targ

tel. (018) 26 48 260

pth.nt@poczta.fm

Gdzie kupić publikacje:

[Kraków](#)